

ANOS GYVENIMO ISTORIJA: KODĖL SVARBU MOKYTIS INVESTUOTI?

TIKRAIS FAKTAIS PAREMTAS PASAKOJIMAS

Parengė Acción Laboral (Ispanija)

Apie mane

Mano vardas Ana, man 60 metų. Esu namų šeimininkė, gyvenu kaimo vietovėje, nedideliame miestelyje, kuriame yra tik 15 gyventojų. Gimiau netoliese esančiame kaime ūkininkų šeimoje. Jauna ištekėjau ir su vyru persikėliau čia, užauginau du vaikus ir visą savo gyvenimą dirbau žemės ūkyje.

Kaip skaitmeninės finansinės paslaugos pakeitė mano gyvenimą

Kaip valdote asmeninius finansus? Ar naudojate skaitmenines finansines priemones?

Iš pradžių savo finansus tvarkiau asmeniškai su banko atstovu. Man buvo labai lengva ir jaučiausi patogiai. Tačiau sugaišdavau daug laiko, nes turėjau pusvalandį važiuoti iki artimiausio biuro ir dar pusvalandį grįžti namo, nežinojau, kad yra kitų galimybių, kol nepradėjau lankyti skaitmeninio raštingumo kursų. Jau kelerius metus lankau šiuos kursus, kuriuose sužinojau daug naujų dalykų: išmokau pagrindines įvairių skaitmeninių priemonių sąvokas, saugiai naudotis internetine mokėjimo paslauga „PayPal“ ir registruoti išlaidas naudojantis programėle „Tricount“. Man patinka, kad kursų turinys kasmet keičiasi, todėl nuolat išmokstu kažko naujo. Išmokau skaityti finansinius dokumentus, sužinojau apie internetinę bankininkystę, banko programėles ir galimybes atlikti operacijas iš namų.

Dabar naudojuosi banko programėlėmis, kad peržiūrėčiau savo sąskaitos būklę, atlikčiau pinigų pervedimus ir kitas operacijas.

Ar mokate investuoti skaitmeniniu būdu? Ar iškilo klausimų dėl investavimo? Jei taip, išvardinkite tris.

Žinau, kad galima investuoti skaitmeniniu būdu, bet neinvestuoju. Kodėl? nes neturiu pakankamai informacijos ir bijau. Baimė ir nenoras investuoti kyla pirmiausiai dėl informacijos apie investavimą skaitmeniniu būdu, trūkumo. Ar tai saugu? Manau, kad yra daug panašių į mane žmonių, kurie nežino, kaip pradėti investuoti.

Iš pradžių maniau, kad norint investuoti reikia turėti daug pinigų, bet dabar žinau, kad yra įvairių investavimo formų, galima investuoti ir nedidelę sumą. Dauguma žmonių to nežino, nes jei žinotų, galbūt investuotų. Kita vertus, bijau, kad turiu nepakankamai skaitmeninių įgūdžių investuoti skaitmeniniu būdu, nes net nežinau, kaip tinkamai naudotis banko programėlėmis.

Ar kada nors investavote tradiciniu būdu? Ar turite žmogų, kuris galėtų jums padėti šiuo klausimu?

Nesu dėl to tikra. Turiu pagalvoti. Manau, kad neturiu. Dėl antrojo klausimo: taip, kai man kyla abejonių dėl ko nors, kas susiję su finansais, klausiu dukros. Manau, kad galiu paklausti apie saugų investavimą, bet ji nėra ekspertė ir esu tikra, kad ji man pasakys: „Mama, tau reikia žmogaus, kuris apie tai išmano ir tau patars kryptingai“. Tačiau ji man padėjo, kai nežinojau, kaip naudotis skaitmeninėmis priemonėmis, todėl iškilus abejonėms, visada kreipiuosi į ją.

Ar norėtumėte gauti daugiau pagalbos saugaus investavimo srityje? Jei taip, tai kokios?

Manęs investicijos nedomina, nes neturiu pakankamai pinigų investuoti. Manau, kad daugelis žmonių, panašiai galvoja, nes ir jie neturi pakankamai informacijos ir nepasitiki svetimais asmenimis. Manau, kad būtina, jog oficiali institucija informuotų žmones apie saugų investavimą bei suteiktų pagalbą šiuo

klausimu. Kita vertus, jei turėčiau galimybę lankyti kursus ar mokymus, kuriuose supažindintų su investavimo pagrindais, galėčiau bent jau apsvarstyti tai kaip galimybę.

Išmoktos pamokos ir įgyta patirtis

Apmąstydami tai, ką sužinojote per pastaruosius kelerius metus, ką manote apie skaitmeninį finansinį raštingumą, saugaus investavimo galimybes, ypač savo regione?

Šio interviu metu supratau, kaip toli pažengiau per pastaruosius keletą metų skaitmeninio finansinio raštingumo srityje. Iš pradžių, prieš pradėdama dalyvauti mano minėtuose kursuose, visas operacijas atlikdavau atvykusi į banką ir nieko nežinojau apie internetinę bankininkystę, o skaitmeniniai mokėjimai man atrodė nepasiekiami. Dabar visa tai pasikeitė, todėl manau, kad švietimas, mokymas(is) ir dalijimasis informacija yra labai svarbūs. Esu tikra, kad gavę tinkamos informacijos, žmonės ryžtųsi ir saugiai investuoti skaitmeninėmis priemonėmis.

Kokius galėtumėte įvardyti saugaus investavimo trūkumus ir sunkumus, susijusius su kaimo vietovėmis?

Pagrindinė problema yra ta, kad žmonės mano, jog kaimo vietovėse mes neturime galimybių mokytis, nes esame nutolę nuo didžiųjų miestų, todėl sunkiai pasiekiami. Tačiau šiais laikais, mokymo programos vykdomos skaitmeninėmis priemonėmis puikiai gali pasiekti ir tolimiausias kaimo vietas, problema yra ta, kad trūksta programų, kurios mokytų žmones naudotis skaitmeninėmis priemonėmis. Galbūt šiuo klausimu jaunieji kaimo gyventojai galėtų būti suaugusiųjų mokytojais, nes akivaizdu, kad mano amžiaus gyventojams pradžioje reikia kontakto su mokytoju ar padėjėju, kad parodytų pagrindinius žingsnius, kuriuos reikia atlikti prieš pradėdant mokytis skaitmeniniu būdu.

Ko išmokote apie saugų investavimą?

Kaip jau minėjau, sužinojau keletą dalykų, kuriuos, manau, svarbu žinoti prieš pradėdant saugiai investuoti. Pavyzdžiui, kad labai svarbu susirinkti informaciją, pasiklausti finansų ekspertų, gauti patarimų iš žmonių, kuriais galima pasitikėti. Kitaip tariant, sužinojau, kad prieš priimti pagrįstus

sprendimus dėl savo asmeninių finansų, reikia pasimokyti, nes labai svarbu yra mokėti susirinkti informaciją ir gebėti analizuoti situaciją.

Rekomendacijos ir patarimai

Ką dėl saugaus investavimo rekomenduotumėte tiems, kas susiduria su panašiais sunkumais?

Tiems, kas susiduria su panašiomis problemomis, kaip ir aš, dėl saugaus investavimo, rekomenduočiau keletą dalykų. Pirmas dalykas - ieškoti mokymų ar kursų, kuriuose jie gautų pagrindinę informaciją šia tema. Antra, jie turėtų įvertinti savo padėtį ir investavimo tikslą. Tada patarčiau galvoti apie saugų investavimą. Aš, jei turėčiau galimybę dalyvauti tokiuose mokymuose, taip pat pabandyčiau investuoti.

Klausimai savirefleksijai

Šie klausimai gali būti savianalizės ir įsivertinimui. Jie padės jums suprasti savo finansinius įpročius, vertybes ir lūkesčius.

1. Ką manote apie ribotas mokymosi galimybes kaimo vietovėse?
2. Kokių veiksmų turėtumėte imtis, siekdami pagilinti žinias ir sustiprinti saugaus investavimo gebėjimus?
3. Ko galite pasimokyti iš Anos rekomendacijos apie tai, kaip mokytis saugiai investuoti?
4. Ar manote, kad kliūtys, su kuriomis susidurė Ana, gali būti kliūtimis ir jums?
5. Ar turite žmogų, kuriuo pasitikite ir su kuriuo galite aptarti skaitmeninius finansus ir saugias investicijas?